

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 98

Text: Ex 15, 1 – 2a *Tedy zpíval Mojžíš a synové Izraele Hospodinu tuto píseň. Vyznávali: "Hospodinu chci zpívat, neboť se slavně vyvýšil, smetl do moře koně i s jezdcem. Hospodin je má záštita a píseň, stal se mou spásou."*

Minulou neděli jsme četli text o přechodu Božího lidu přes Rudé moře. Přemýšleli jsme o tom, co nás v životě dostihuje a co naopak leží před námi. Řekli jsme si také, že Hospodin svým Duchem proměňuje náš pohled, abychom si nezoufali, když nás dostihují naše nevěrnosti. On sám se staví mezi nás a mezi moc toho Zlého.

Dnešní neděle nese latinský název Cantate – což znamená: „Zpívejte!“ Jde o začátek 98. žalmu: „Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zvítězil svou pravicí, svou svatou paží!“

A to je přesně to, co udělá Mojžíš spolu s izraelským lidem, když jsou vysvobozeni před Egyptany a stanou na druhém břehu Rudého moře. Tehdy zpíval Mojžíš a synové Izraele Hospodinu tuto píseň. Vyznávali: „Hospodinu chci zpívat, neboť se slavně vyvýšil, smetl do moře koně i s jezdcem.“

Vzpomínám si na jednu příhodu, když mi bylo sedmnáct let. Jak to tak bývá, člověk v té době prožívá nejrůznější citové bouře. Tak i já jsem byl jednou docela na dně. Proto jsem vstal a šel jsem za svým nejlepším kamarádem, abych to s ním probral. Společně jsme se pak modlili a můj smutek byl rázem ten tam. Moje srdce naplnila radost, takže když jsem šel od něj večer domů, tak jsem si po cestě zpíval. Vznikla tak jedna z mých prvních písní, které jsem složil. Ta písnička byla důsledkem něčeho zvláštního, co se stalo. Nevznikla s úmyslem složit píseň, nebyla to písnička na zakázku. Byl to spontánní výlev radosti, který nešel zastavit.

Ani Mojžíš nebyl žádný hitmaker. Ale prožil spolu s ostatními něco zvláštního, silného, cítil přetlak radosti, vděčnosti a tak dostal v té chvíli chuť zpívat. „Hospodinu chci zpívat, neboť se slavně vyvýšil.“

Bratři a sestry, na prvním místě je tu ten skutek Hospodinův. Zázrak vysvobození. Hospodin smetl do moře koně i s jezdcem. Tato metafora se jako refrén prolíná celou Mojžíšovou písní. A my jsme minulou neděli přemýšleli nad tím, co všechno nás dostihuje a nad čím Hospodin zavírá vody, abychom byli od toho svobodní. Ten Hospodinův čin spásy tu působí jako základní motiv Mojžíšovy zpívané modlitby. Proto Mojžíš s celým lidem zpívají Hospodinu. Píseň je tu modlitbou a modlitba písní.

Když s dětmi na biblické hodině zpíváme (a jsou tam teď vesměs samí kluci), tak je to taková trochu divočina. Oni totiž zpívají hrozně rádi. Vždy znovu jim připomínám, že zpíváme Hospodinu a že se tedy jedná o modlitbu. Ale takto mírnit jejich spontánní projev radosti je nejen neúčinné, ale i zbytečné. Není nic horšího, než zpěv, který nikoho nebaví, radostná píseň zpívaná s unylým pohledem a protáhlým obličejem. U zpěvu je důležitá ona touha zpívat. Hospodinu *chci* zpívat. Ne že musím, ne že je to zvyk, ale protože chci. Zpěv je především emocionální výrazový prostředek. Apoštol Jakub píše: „Je někdo dobré myslí? Ať zpívá Pánu!“ Řecké slovo EUTHYMEIN znamená doslova veselost, dobrou náladu. Je-li někdo veselý, tak ať zpívá Pánu. Já osobně moc nerozlišuji, co zpívám Hospodinu a co si zpívám jen tak pro sebe. Protože ať tak či onak, vždycky zpívám před Hospodinem.

Dále v textu čteme velmi zvláštní spojení: „Hospodin je má záštita a píseň, stal se mou spásou.“ Totéž slovo najdeme třeba v žalmu 118. „Hospodin je síla má i moje píseň; stal se mou spásou.“ Máme tu tři věci spojené dohromady, které všechny zosobňuje Hospodin. Záštita, píseň a spása. Záštita a spása představují Boha jako ochránce či zachránce. Zvláštní je ale spojení: Hospodin je píseň. Je to pochopitelně básnický obrat. Vyjadřuje, že Hospodin je ten, kdo působí, že mé srdce zpívá a že chce zpívat podle Hospodinových not. Všichni známe rčení: Koho chleba jíš, toho píseň zpívej. Jestliže je Hospodin našim Bohem, pak on je také písní, kterou máme zpívat a na ni tančit svým životem. Celý starozákonní žaltář odráží žalmistovu snahu přiladit svůj život k Hospodinově písní. Někdy se mu to daří, jindy si je velmi nejistý a někdy se s Hospodinem doslova hádá, jakoby Bůh měl jiné noty.

Také píseň našeho života ladí i neladí, podle toho jak dobře Boha posloucháme i podle toho, jak dobře nasloucháme jeden druhému. V Mojžíšově písní se střídají muži a ženy, znějí bubínky, tancuje se. Pravděpodobně to nemají sevcené a vypilované. Pouze spontánně sdílejí radost. Jde jim o jediné a v tom se vzájemně povzbuzují: „Zpívejte Hospodinu, neboť se slavně vyvýšil, smetl do moře koně i s jezdcem.“ To je to, co je v té chvíli spojuje. Společný zážitek Hospodinovy záchran.

Citlivějším povahám může být líto těch utopených koňů a jezdců, tak jako mě v dětství, když nám to pan farář líčil v náboženství. Ale nezapomeňme, že jde o mýtické postavy, o zosobnění zla a všeho toho, co

nás ohrožuje. Je-li kdokoliv vysvobozen z moci zlého, je to důvod k oslavě, tedy ke zpěvu a tanci. Že už i ta Mojžíšova píseň chápe realitu duchovně, dokládá její interpretace rozdělení moře. Z předchozí kapitoly víme, že k rozdělení došlo tak, že, cituji: „Hospodin hnal moře silným východním větrem, který vál po celou noc, až proměnil moře v souš. Vody byly rozpolceny.“ V Mojžíšově písni už ale slyšíme, jak si básník pohrává s hebrejským termínem „ruach“, který znamená vítr, ale i dech či duch (8.v.): „Dechem tvého chrípí počaly se kupit vody, příboje zůstaly stát jako hráze, sesedly se tůně propastné v klín moře. Nepřítel si řekl: »Pustím se za nimi.« Zadul jsi svým dechem a moře je zavalilo, potopili se jak olovo v nesmírných vodách.“ Všimněte si, že vysvobození je tu vyjádřeno trojím způsobem. Především tu jedná Bůh sám svým Duchem. Současně však Hospodin dovoluje projevit svou moc moři, propastné tůni, tedy silám zmaru a podsvětí. A konečně, je to vlastní jednání a zvláště nepřítel, který si svým protibožským postojem sám přivodí zkázu. Pronásledovatel je tu také nazván jen obecným termínem „nepřítel“, což může ztělesňovat všechno zlé, co nás ohrožuje.

Závěrem tedy budiž řečeno: Na počátku stojí Boží čin záchraný. To, že Hospodin s námi učinil velké věci. Když něco takového prožijeme, poznáme, něco takového si připustíme a uvědomíme, pak nejen, že se nám Hospodin stane spásou či záštitou, ale stane se nám i písní, kterou si budeme chtít stále dokola zpívat a opakovat jako refrén. Bude to píseň života, oslavující Hospodina, působící radost, píseň zvoucí k tanci. Takové necht' je poselství dnešní neděle zvané: Cantate – Zpívejte!

Modlitba: *Pane, dej, ať naše srdce zpívá píseň vděčnosti za tvé veliké skutky, které s námi činíš. Staň se nám písní, která by nás povzbudila k tomu, abychom svou cestu života prošli tanečním krokem. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane náš, vyslyš naše modlitby, které ti předkládáme, které vyslovujeme, zpíváme nebo na které jen v skrytu srdce pomýšlíme. Prosíme, dej, ať celý náš život je modlitbou. V této chvíli se modlíme za ty, kteří nemají a nemohou mít radost. Prosíme především za postižené zemětřesením v Pákistánu. Dej, ať se jim dostane rychlé pomoci. Otevři i naše srdce pro pomoc bližnímu v nouzi. Modlíme se za ty, kteří procházejí těžkým obdobím života. Prosíme, staň se jim posilou, záštitou, spásou, tak aby se znovu mohli v srdci rozezpívat chválou a vděčností. Modlíme se za náš sbor, za jednotlivé bratry a sestry, za to, abychom se uměli sdílet v zármutku i radosti, abychom si uměli vzájemně naslouchat a dovedli se naladit na strunu svého bližního. Dej, ať nás spojuje zkušenost vysvobození a ať se vzájemně dělíme o radost z tvé lásky a milosti. Amen.*